

OCAS Prodloužení páteře.

- **VZOROVÁ SITUACE:** Při hřebelcování máchá kůň divoce ocasem a snaží se jím udeřit do ruky, která ho pročesává, protože je lechtivý.
- **CO SI MYSLÍ KŮŇ:** „*Sáhni mi na břicho a uvidíš!*“

Názor odborníka:

Kůň neustále pohazuje ocasem, zejména proto, aby odehnal hmyz, ale jde také o obranné gesto. Osedlaný kůň, který pohazuje ocasem, dává najevo, že nesouhlasí se svým jezdcem, nebo tím jezdcí sděluje, že se cítí nepohodlně.

Někteří koně nosí svůj ocas pěkně vysoko, jako čistokrevní arabové. Dokonce je tento rys vyhledávaný při přehlídkách plemen. Také se může jednat o předvádění se před ostatními hřebci nebo před klisnou.

Dříve se ojedinele koním určeným do spřežení ocasy kupírovaly, ale dnes je to u nás zakázáno.

VIZ: DISCIPLÍNA *str. 150*, HŘEBELCOVÁNÍ *str. 158*,
KREV *str. 53*, LETNÍ DERMATITIDA *str. 59*,
MOUCHA *str. 63*, PŘEDVÁDĚNÍ SE *str. 264*, RITUÁL MEZI
HŘEBCI *str. 268*, ZRÁŽLIVOST *str. 138*

ODFRKNOUT (SI) Silný a hlasitý výdech nosními dírkami je doprovázen zatřesením hlavy, někdy i celého těla.

- **VZOROVÁ SITUACE:** Poté, co se kůň vyválí v ohrazeném výběhu, je jeho prvním reflexem si odfrknout.
- **CO SI MYSLÍ KŮŇ:** „*Jak je příjemné si ulevit!*“

Názor odborníka:

Kůň si odfrkne téměř vždy poté, co se vyválí v prachu nebo v pilinách. Vyvážení se v prachu je pro něj skvělým způsobem, jak se zbavit malých částecek, které zůstávají uchyceny

v srsti. Také si odfrkává po sprše nebo když se sám někde namočí ve vodě. Stejně tak ale vidáme koně, kteří si odfrknou po dlouhé práci nebo po sejmutí sedla a uzdy. Jakmile přestanou cítit tlak z postroje, okamžitě si uleví. V každém případě koni v odfrkávání nebraňte, je to pro něj způsob, jak si odpočinout, natáhnout se a uvolnit si dýchací cesty, jako by se vysmrkal.

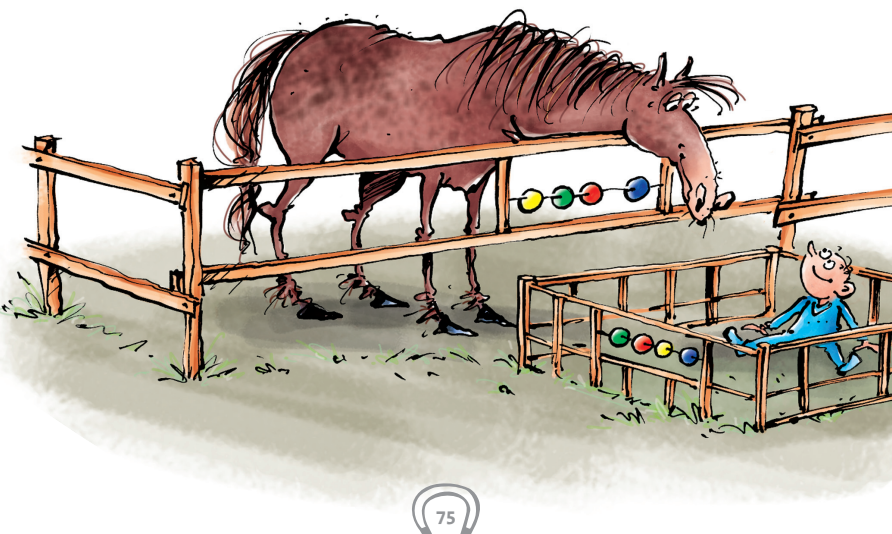
VIZ: OHRAZENÝ VÝBĚH PRO KONĚ *str. 75*, VÁLET
SE *str. 124*

OHRAZENÝ VÝBĚH PRO KONĚ (PADOK) Venkovní prostor, menší než jízdárna, ohraničený plotem.

- **VZOROVÁ SITUACE:** Kůň je vpuštěn do ohrazeného výběhu.
- **CO SI MYSLÍ KŮŇ:** „Skvělé! Konečně jsem trochu na vzduchu!“

Názor odborníka:

Kůň, který žije v boxu, se potřebuje protáhnout. Měl by chodit ven, kdykoliv je to jen trochu možné, alespoň na hodinu denně, aby mohl pracovat. Můžete mu také nabídnout chvíle odpočinku a svobody právě v ohrazeném výběhu. Jedná se o venkovní prostor, menší než otevřená jízdárna, s minimálními rozměry 20 × 20 m, se syčkým a dobře odvoditelným povrchem a s ohradou nebo plotem, ve které ho můžete nechat volně, aniž by mu hrozilo sebemenší nebezpečí. V ohrazeném výběhu může být i více koní najednou, ale je nutné dodržovat

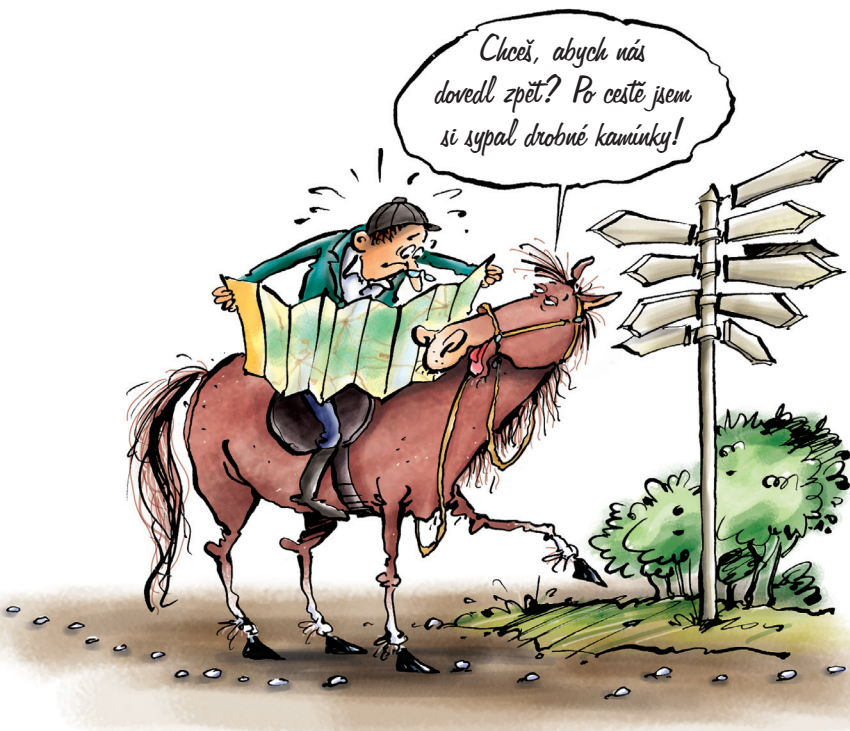

dvě zásady: výběh musí být dostatečně velký a koně, kteří ho sdílejí, by se měli dobře znát i snášet. Zkuste nechat nejprve dva a dva koně spolu, aby si na sebe postupně zvykli, a až poté je dejte do výběhu společně. Některé hřebčiny jsou vybaveny výběhem, který je přímo napojen na boxy, a koně se tam tak mohou vydat sami. Výběh je také dobrým místem k odpočinku pro koně, který má za sebou závod nebo dlouhou přepravu.

VIZ: BOX *str. 16*, JÍZDÁRNA *str. 43*, OTEVŘENÁ
JÍZDÁRNA *str. 79*

ORIENTACE (ORIENTAČNÍ SMYSL) Schopnost koně rozpoznat, kde se právě nachází, a najít správnou cestu.

- **VZOROVÁ SITUACE:** Na projížďce vyhodil kůň jezdce ze sedla a poté se sám vrací ke stáji, aniž by po cestě zabloudil.
- **CO SI MYSLÍ KŮŇ:** „*Naprosto důvěřuji svému šestému smyslu!*“

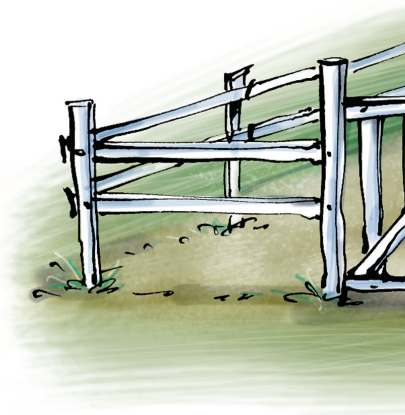

Názor odborníka:

Kůň je vybaven mimořádnou vizuální pamětí, což mu usnadňuje zapamatovat si topografii prostředí, ve kterém žije. Také vnímá zvuky a pachy, aby se lépe zorientoval, a pravděpodobně shromažďuje další informace o svém okolí, kterých si my lidé nedokážeme všimnout nebo se nám nezdají být důležité.

Rozdílné rozmístění krajinných prvků (pole, cesta, zajímavý strom, budovy, ...) dovoluje sestavit si mapu místa. Ta může být buď zachycená na papíře, nebo se jedná o obraz nahraný v mozku. A právě takto si koně umí zapamatovat různé informace o svém okolí, tyto vjemy utřídit, aby si vytvořili určitý druh mentální mapy místa, kde žijí. A to je také důvod, proč nikdy po cestě domů nezabloudí.

VIZ: ČICH *str. 24*, SLUCH *str. 104*, UČENÍ SE *str. 223*, ŽIVOTNÍ PROSTOR *str. 283*

OTEVŘENÁ JÍZDÁRNA Venkovní hřiště s pískovým povrchem vymezené plotem, kde se v případě příznivého počasí provádí výcvik.

- **VZOROVÁ SITUACE:** Dráha pro skoky přes překážky je postavena venku, v otevřené jízdárně.
- **CO SI MYSLÍ KŮŇ:** „*Jak rád bych se proběhl na druhé straně, za plotem!*“

Názor odborníka:

V jezdeckých centrech nebo u soukromých chovatelů umožňuje otevřená jízdárna práci venku. Její rozměry jsou zpravidla 20×40 m a je ohraničena zábradlím nebo plotem. Zem je pokryta sypkým materiálem, nejčastěji se jedná o říční písek. Je třeba počítat s odvodňovacím systémem, aby mohla odtékat voda. V otevřené jízdárně se nejčastěji odehrávají závody v překážkových skocích, a to zejména díky skvělým světelným podmínkám. Otevřené jízdárny pro drezurní závody musí mít minimální rozměry 20×60 m. Značky ve formě písmen jsou rozmístěny po obvodu jízdárny, vždy ve stejném pořadí, což platí pro všechny země i závody, aby se usnadnila orientace jezdce. Například vstup do jízdárny je vždy uprostřed krátké stěny jízdárny a je označen písmenem A, zatímco porota se nachází naproti, v místě označeném písmenem C. Na pravé stěně od vstupu do jízdárny se nacházejí písmena F, P, B, R a M, zatímco místa na levé stěně od vstupu jsou označena písmeny K, V, E, S a H. Na pomyslné čáře vedoucí od vstupu k porotě jsou písmena A, D, L, X, I, G, C, která však nejsou označena, a tak je nutné si je pouze představovat. Původ těchto označení není dnes znám stejně jako důvod, proč jsou seřazena právě takto, nicméně existuje mnoho mnemotechnických pomůcek pro jejich snadnější zapamatování.

VIZ: JÍZDÁRNA *str. 43*, OHRAZENÝ VÝBĚH PRO KONĚ (PADOK) *str. 75*

OTRAVA Přijetí nebo pozření nebezpečné, či dokonce smrtelné látky.

- **VZOROVÁ SITUACE:** Kůň, který je poprvé na pastvě, spásá toxické rostliny, jež neznal.
- **CO SI MYSLÍ KŮŇ:** „*Je mi nějak divně, asi jsem neměl žrát ty malé žluté kytky...*“

Názor odborníka:

Otrava může mít velmi závažné důsledky, protože kůň neumí zvracet. Otrava může nastat náhle na pastvě kvůli nebezpečným rostlinám, které rostou na pastvě nebo na jejím okraji. Vždy je nutné okamžitě volat zvěrolékaře. Uvedme několik příkladů otrav způsobených toxickými rostlinami a příznaky, které způsobují v tělních soustavách:

- **Zdroje otravy trávicí soustavy:** Listy jalovce, túje, tis, lýkovec, čilimník nebo zlatý déšť, bohlav plamatý, oleandr, straček, skočec, brslen, krušina, mochna, hořčice, ohnice, ptačí zob, kořen oměje, bažanka, plody kaštanu a jmelí, kůra lýkovce.
- **Zdroje otravy nervové soustavy:** Listy přesličky, podražec, jilek, zimostřáz, hrachor, vlčí bob, rulík, durman, blín, kůra tnovníku nebo akátu.
- **Zdroje otravy s projevy na kůži (zvýšená citlivost na světlo):** Nadměrná konzumace sazenic stromků, květy a listy pohanky, listy třezalky a vikve, jetel plazivý a jetel zvrhlý. Základním opatřením je nechat koně ve stínu.
- **Zdroje otravy s poruchou srdeční činnosti:** Listy náprstníku a břechťanu obecného.
- **POZOR:** Konzumace mimořádně velkého množství některých potravin, jako například ovsy, ječmene a pšenice, může mít neblahé, ba dokonce smrtelné následky.

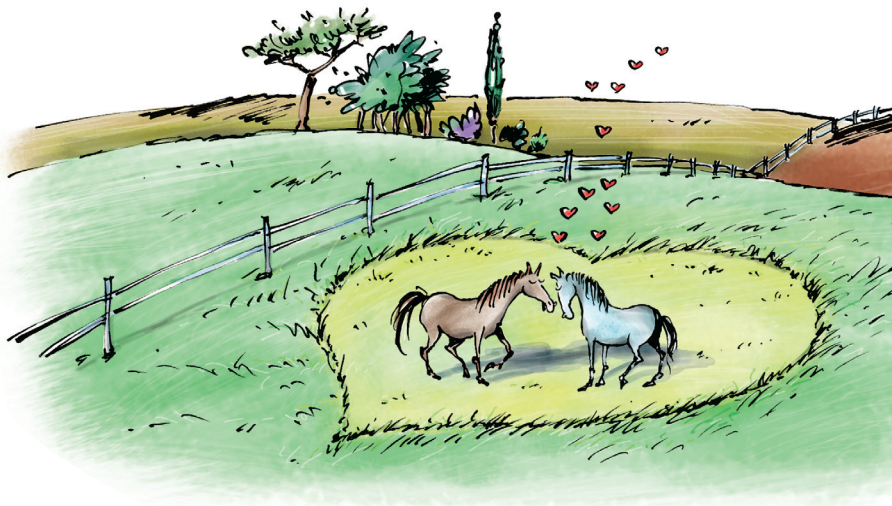
VIZ: CHUŤ *str. 42*, PASTVA *str. 83*, STRAVA *str. 217*,
UČENÍ SE *str. 223*, VYHÝBÁNÍ SE *str. 134*

PASTVA Spásání trávy nebo mladých rostlin jejich okusováním přímo tam, kde rostou.

- **VZOROVÁ SITUACE:** Při chůzi a pozorování okolí ožírá kůň stébla trávy svými řezáky, poté je drtí stoličkami a nakonec sousta polyká.
- **CO SI MYSLÍ KŮŇ:** „*Jím, tedy jsem.*“

Názor odborníka:

Kůň je býložravec, a žije-li na pastvině nebo v divoké přírodě, pase se až šestnáct hodin denně. Pastvou tedy stráví většinu dne. Díky svému panoramatickému vidění může stále bedlivě pozorovat své okolí, aniž by se přestal pást. Připomeňme, že kůň je zvíře mimořádně zvědavé

a bdělé, které může v divočině přežít jen díky tomu, že rychle rozezná nebezpečí a zavčas mu uteče.

VIZ: CHUŤ *str. 42*, KRMENÍ *str. 169*, NEDOPASKY (SPASKY) *str. 67*, OTRAVA *str. 81*, SCHVÁCENÍ KOPYT (LAMINITIDA) *str. 103*, STRAVA *str. 217*, ZUB *str. 140*